

VILÁG OSSÁG

Letartóztatási
parancs
MANIU
ellen

KOLOZSVAR,
1947. augusztus 14. csütörtök

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM
205. szám

Milyen sorrendben kell jelentkezni Kolozsváron a pénzbevéáltásra? Ma az A-M, holnap az N-Y betűsök jelentkeznek Akinek nincs készpénze, nem köteleles jelentkezni Nem kell bejelenteni a bevéáltandó pénzösszeget

BUKAREST. — (Munkatársunk telefonjelentése.) Az ország közgazdasági életének rendjét helyreállító és a lej stabilizációját végrehajtó miniszterközi bizottság, mint ismeretes, tegnap éjjel hozta nyilvánosságra a lej stabilizációjára vonatkozó előzetes rendelkezéseit és a bevéáltás technikai részét előkészítő utasításokat. A belügyminisztérium még az éjszakai órákban eljuttatta az összes megyefőnökökhöz a rendelkezést, hogy a munkálatok megkezdhetők legyenek. Ezzel az intézkedéssel kapcsolatban a minisztériumban rámutatnak arra, hogy egyelőre csak a névsorok összeállítását készítik elő, majd a későbbiek során fogják közölni az új pénz paritását és a bevéáltási kulcsot. Addig is a régi lej marad a forgalomban és azt mindenütt törvényes fizetési eszközként el kell fogadni.

A Nemzeti Bank kirendelése már megkezdte a bevéáltásra vonatkozó általános technikai utasítások végrehajtását, mindössze a bevéáltási kulcs közlése van hátra a pénzbevéáltást a miniszterközi bizottság közlése után azonnal megkezdik. A hétfői és keddi napon a bukaresti adóhivatalokat megrohanták és hatalmas tömegek állnak a pénztárak előtt, adófizetés céljából.

Tilos bezárni az üzleteket!

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium rendelete értelmében egyetlen kereskedelmi vagy ipari vállalat sem függesztheti fel működését, nem zárhatja be nyílt üzletét, raktárát. Szigorúan tilos a törvényesen megállapított árán drágábban árulni, vagy más pénznemet, mint a jelenleg érvényben lévő lejt az árúért kérni vagy elfogadni.

Azokat az ipari vagy kereskedelmi vállalatokat, akik e rendelkezéseket megszegik, a szabotázstörvény vonatkozó szakaszai alapján a legszigorubb megbünteték, árúkézületüket elkobozzák, működési jogukat megvonják, üzlet-helyiségeiket pedig elveszik. Az áru kiszolgáltatásának megtagadása ugyancsak a legszigorubb megtorlást vonja maga után a szabotázstörvény alapján.

AZ EGYETLEN FIZETÉSI ESZKÖZ A LEJ

A miniszterközi bizottság hivatalosan is közli, hogy az augusztus 12-én megjelent rendeletben előírt nyilatkozatok megtétele a pénzbevéáltás előkészítésére vonatkozik és semmiképpen sem érinti a jelenleg forgalomban lévő pénz érvényességét. Ez egészen a pénzbevéáltásig, illetve az új stabilizált lej kibocsátásig érvényben marad.

PÉNZVÁLTÓKÖZPONTOK MINDEN MEGYÉBEN

A gazdasági élet megszilárdításával és a stabilizáció végrehajtásával megbízott miniszterközi bizottság felhatalmazta a belügyminisztert, hogy minden megye székhelyén pénzváltóközpontot állítson fel. A pénzváltóközpontok a Nemzeti Bank helyi fiókjaitésében működnek. A pénzváltóközpont munkájának irányítását bizottság végzi, amelynek tagjai a Nemzeti Bank igazgatója, a megyefőnök, a vármegyei gazdasági hivatal kiküldöttje, a rendőrprefektus és a csendőrpáncsnok. A pénzváltóközpont működése, ellenőrzése és személyzetének eljárása a pénzbevéáltási művelet egész ideje alatt a katonai törvények alapján történik.

A VÁLTÓKÖZPONTOK MEGSZERVEZÉSE

Gondoskodtak a pénzváltóközpontok megfelelő megszervezéséről, működésének biztosításáról és ennek megfelelően biztosították a megfelelő helyiségeket s eszközöket igénybevélték, valamint a rendet és a nyugalmat biztosító személyzetet. A miniszterközi bizottság utasította a pénzügyminisztert, nyújtson megfelelő hitelkeretet a pénzbevéáltással kapcsolatos technikai műveletek lebonyolítására s

erre a Nemzeti Bank nyújtson előleget.

Kolozsmegye főnöksége 1947. augusztus 12-én kelt 171. számú rendeletében a következőket közli:

A városokban lakó alkalmazottakról és nem alkalmazottakról készített névjegyzékeket, valamint a községekre vonatkozó névjegyzékekben nem kell feltüntetni a gyümölcsötvetés végett elhelyezett összegeket, sem pedig a bevéáltandó összegeket, vagyis a köz- és magánalkalmazottak vagy nem alkalmazottak nem kötelesek bejelenteni azokat az összegeket, amelyet be akarnak váltani.

Hasonlóképpen a városokban lakó nem alkalmazottak nem fogják feltüntetni nyilatkozataikban sem a bevéáltandó összegeket, sem pedig a gyümölcsötvetésre elhelyezett betéteket.

A nyomtatványokban ezeken az adatokon a számára fenntartott hely kitöltetlen marad.

A kereskedők és iparosok nem szüneteltethetik munkájukat, sem pedig üzemeiket nem zárhatják be, hanem köte-

lesek tevékenységüket és kereskedelmi, illetve ipari ügyleteiket folytatni, ellenkező esetben szabotázsi vétség miatt bíróság elé kerülnek.

A városi lakosság kövesse a 171-1947 számú kifüggesztett rendeletet, a falvakban pedig kövesse a községházán működő bizottság tanácsait és utasításait.

SENKI SE ADJON HITELT A RÉMHIRREKNEK!

Ne adjanak hitelt a rémhíreknek, hanem közöljék a hatóságokkal azoknak a nevét, akik különféle hamis hírek terjesztésével kárt akarnak okozni a dolgozó lakosságnak.

Mindenki, akinek pénze van kádva gyümölcsötvetésre, vagy régi lejjel rendelkezik, jelentkezék a feliratkozási központoknál, hogy megtegye a bevéáltáshoz szükséges nyilatkozatokat.

Itt említtjük meg, hogy a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara már régebben tömegesen adott ki engedélyeket különböző kereskedőknek arra, hogy üzleteiket bizonyos időre bezárják. Egyes

kereskedők ezzel az engedéllyel csak most kívántak élni és felelőtlen magatartásuk felháborodást váltott ki a városi lakosságnak. Az újabb rendeletek súlyosan büntetik a nyereszkeskedő s a stabilizációs erőfeszítéseket szabotáló kereskedőket.

EGYÉNI BEJELENTÉST TESZNEK A CSALÁDTAGOK ÉS HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTAK

KOLOZSVAR. — Lapzárta előtt a késő éjszakai órákban felkerestük Bianu Petre dr. megyefőnököt, aki a stabilizáció előmunkálatairól a következőket mondotta:

Augusztus 14-én este 8 órakor lezárul a jelentkezés

Annak érdekében, hogy elejét vegyék a torlódásnak az összeíró központoknál, 1947. augusztus 13-án a lakóhelyük szerint illetékes összeíró központoknál csak azok a fizetéses alkalmazottak, szabadfoglalkozásúak és vállalatok jelentkezhetnek, amelyeknek a neve A-M betűvel kezdődik, 1947. augusztus 14-én pedig a többi, tehát az M-Y betűvel kezdődő nevek.

Ezt a jelentkezési sorrendet be kell tartani, hogy ezzel is megkönnyítsék az összeíró központok tisztviselőinek a munkáját.

Az első nap tapasztalata azt mutatja, hogy a lakosság általában készséggel jelentkezik az összeíró központoknál. A jelentkezés különösen a nap bizonyos szakaszaiban fokozott és torlódást okoz. A munka gyors menete érdekében feltétlenül szükséges, hogy a jelentkezésekben ésszerűség és rendszer érvényesüljön, megkönnyítve a

— A vállalatok, a vállalati készpénzvagyont összegszerűen is be kell jelentésük. A magánosok, szabadfoglalkozásúak, a fizetéses alkalmazottak feleségei és a háztartási alkalmazottak egyéni bejelentéseket kell tenniük az illetékes körzetükhöz tartozó beváltóközpontban. Azok az egyének, akiknek készpénzvagyomuk nincsen jelenleg, vagy az elkövetkező napokban előreláthatólag nem lesz, ne jelentkezzenek a beváltó központokban, ne adjanak nyilatkozatot, az oda beosztott munkáját feleslegesen ne szaporítsák.

tisztviselőknél feladatuk elvégzését, a közönség pedig mentesítve a várakozás kényelmétlenésége ajól. Ugyanakkor figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a jelentkezés határideje augusztus 14-én este 8 órakor lejár s akik addig elmulasztották a jelentkezést, azok utólag már nem írhatók be a jegyzékbe.

Milyen lesz az új pénz?

Művészi kivitelű, jöminőségű fém- és papírpénz kerül forgalomba

BUKAREST. — Munkatársunknak alkalma volt látni az új fém- és papírpénzt. A fizetési eszköz továbbra is lej marad, de értékálló jó pénz, művészi kivitelű lesz.

A legkisebb pénzegység az 50 banis, sárgarézből vert ércpénz lesz, amelynek átmérője valamivel kisebb másfél centiméternél, egyik oldalán „50 bani” felirat látható, a másik oldalán a román címer és „Romania” felirat áll. Az egylejes fém-pénz is sárgarézből készült, átmérője hozzávetőlegesen másfél centiméter, egyik oldalán „1 Lei”, másik oldalán a román címer és „Romania” felirat áll. A kétlejes érme vörösrézből készült, sok bronz tartalommal, megközelítőleg 15-16 milliméter átmérővel, egyik oldalán „2 Lei”, a másik oldalán a román címer és „Romania” felirattal. Az 5 lejes fém-pénz alumíniumból készült, nagysága ugyanakkora, mint a nemrég forgalomból kivont 500 lejes érméke, az egyik oldalán az „5 Lei” felírást buzakéve öleli körül, a másik oldalán Mihály király arcképe és „Romania” felirat látható.

A 20 lejes pénz papírból készült. Nagysága megközelíti a jelenlegi 5000 lejeset. Kemény, jöminőségű papírból készült, színe mindkét oldalán zöldesbarna. Az egyik oldalán, a bal felső sarokban Traian és Decebal arcképe, a másik oldalán egy főnő parasztlasszony látható, mögötte tájkép, füstölő gyár, kémény és petróleumfúrókut. A 100 lejes bankjegy, a széles dollár

alakját közelíti meg. Színe szürkésöld barna árnyalattal. Egyik oldalán három mellkép látható: szorosan egymás mellett egy kezében kalapácsot tartó munkás, mögötte buzakévet ölelő földműves, utána lobogó fátylát tartó értelmiségi áll. Az új 500 lejes azonos nagyságú az 1938. évi régi 10 lejessel, színe barnás-kék. Egyik oldalán, közepén alul egy

körben női fej, fölötté az értéket jelző betűk és „Banca Nationala Romane” felirat olvasható. A másik oldalán a bankjegy teljes felületét egy keretbe foglalt kép tölti ki: földműves férfi, erőteljes mozdulattal vállig érő buzatáblában arat. Az 1000 lejes bankjegy nagysága valamivel nagyobb mint az 5000 lejes bankjegy. Színe mélyárnyalatú kék és helyenkint

halványpiros nyomás van benne. Egyik oldalán Tudor Vladimirescu arcképe díszíti, a másik oldalán az országcímer látható, stilizált keretben.

Az 50 banis, 1 lejes, 2 lejes új ércpénzt és a 20 lejes papírpénzt a pénzügyminisztérium, a többi a Nemzeti Bank igazgatósága ellenjegyzte. A bankjegyeket mindkét oldalán sorozatszámokkal látták el, igazolnia magát. A nem fizetéses alkalmazottak a bejelentési űrlapot a dohánytözsdékben teljesen ingyen, ellenszolgáltatás nélkül kaphatják meg. A bejelentések három napig, augusztus 14-én este 9 óráig tartanak és a határidő nem hosszabbítható meg.

A NEMZETI BANK IGAZGATÓJÁNAK KÖZLÉSE

Munkatársunk a megyefőnöktől kapott tájékoztató után felkerestük a Nemzeti Bank kolozsvári vezetőjét, Botez Pavel dr., a Nemzeti Bank igazgatója a következőket mondotta:

— Mindaz, ami történt a belügyminisztérium hatáskörébe tartozik és a megyefőnökség hajtotta végre az utasításokat, a Nemzeti Bank kolozsvári fiókjával együtt működve. A bejelentések augusztus 12-13-14-ik napján tartanak. Minden változásról szerint 13 óra után megkezdjük az új pénz átadását.

Bianu megyefőnök nyilatkozik a pénzbevéáltásról

KOLOZSVAR. — Augusztus 12-én reggel 6 órakor a megyefőnök a Vármegyei háza dísztermében összegyűlt rendőrségi tisztviselőkből, a szervezeti munkásság megbízottaitól és a városi alkalmazottak egy részéből négytagú csoportot állított össze. A csoportok, miután megkapták a polgárság részéről történő bejelentéshez szükséges kérdőíveket, a város és a megye területén felállított beváltóközpontokban elfoglalták helyeiket.

A kijelölt bizottságok eltávozását követően a megyefőnök a saját képviselőinek a következőket mondotta:

— Éjjel után 0 óra 1 perckor, a város területén kifüggesztettük a pénzbevéáltásról szóló hirdetményeket. A falvakba még az éjszaka folyamán gépkocsival juttattuk el a falragaszokat és — kellő utbaigazításokkal ellátva — a bizottságok is kiszálltak.

— A közhangulat — folytatta

— nyugodt, a lakosság fegyelmezett. Már az első percben, mikor a bizottságok elfoglalták helyeiket, a polgárság hosszú sorokban indult a beváltóhelyekre, hogy megtegye a szükséges bejelentéseket. A dolgozó réteg mellényolja a kormány értékálló pénz kibocsátására irányuló munkáját és megelégedve látja, hogy a kormány végrehajtotta a munkatervében erre vonatkozó elhatározásait. A megye területén 123 beváltóhelyet állítottunk fel: 32-öt Kolozsváron, egyet Bánffyhyungradon és 90-et a falvakban. Az ellenőrzőszervek a bizottságok működését állandóan szemmel tartják.

— Az összeírás — mondotta a továbbiakban Petre Bianu megyefőnök — a vállalatoknál kollektíven, a kisüzemeknél, ahol két-három, vagy öt ember van alkalmazva és a magánosoknál személyenként történik. A bejelentésnél a bejelentőfelnek fényképes személyazonossági igazolvánnyal kell

Hogyan történik a pénzbevéltetés?

Közöljük a nagyfontosságú rendelet teljes szövegét

KOLOZSVAR. — Rádiójelentés alapján elsőnek számoltunk be a gazdasági élet megszilárdításával és a stabilizáció megvalósításával megbízott miniszterközi bizottságnak a pénzbevéltetés módjait megállapító rendelkezéséről. Az alábbiakban teljes egészében ismertetjük a nagyfontosságú intézkedést:

Régi lejből — új lej

Mi az ipar- és kereskedelemügyi, a földművelésügyi, a pénzügyi, a bányászati és petroleumügyi miniszterek, valamint az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium államtitkára, mint a Monitorul Oficial 1947. évi július 15-iki számában közölt és az ország gazdasági helyreállítására, valamint a pénz stabilizálására vonatkozó törvény alapján megalkotott miniszterközi bizottság elrendeljük:

1. szakasz. A fizetési alkalmazottak régi lejösszegeinek stabilizált lejjösszegre történő beváltására az összes állami és magánfizikai vagy jogi személyek, valamint a nem hasznóhajtó céllal működő egyesületek kötelesek két példányban a következő adatokat tartalmazó névjegyzéket összeállítani:

a) Minden egyes fizetési alkalmazott családi és keresztnéve, függetlenül fizetési alkalmazásának jellegétől.

b) Román állampolgároknál a rendőrségi bejelentőhivatal részéről kiállított személyazonossági igazolvány sorszáma és kiállításának kelte, külföldi állampolgároknál pedig az utlevél száma, kiállításának kelte, a kiállító hatóság feltüntetésével.

2. szakasz. A fizetési alkalmazottak a névjegyzékbe történő beírása céljából az alkalmazott köteles személyazonosságát igazoló okmányait bemutatni és sajátkezű aláírásával bizonyítani a névjegyzékbe felsorolt okmányok valódiságát.

Azok a fizetési alkalmazottak, akik e rendelet megjelenése időpontjában nem tartózkodnak rendszer lakóhelyükön, nem veendő fel a vállalat vagy intézmény névjegyzékébe. Ezek e rendelet 1. szakasza értelmében külön nyilatkozatot kötelesek kiállítani.

Hogyan kell a névjegyzéket kiállítani?

3. szakasz. E rendelet 1. szakaszában megjelölt vállalatok és intézmények a névjegyzéket az illetékes szakszervezet részéről elismert üzemi bizottságok meghatalmazottainak jelenlétében állítják össze, akik ellenőrzik a névjegyzék összeállítását abból a szempontból, hogy a névsorban szereplők tényleg a vállalat kötelekékbe tartoznak és akik a fizetési alkalmazott személyazonosságát bizonyító okmányait sajátkezűleg aláírják és az üzembizottság, illetve a vállalat bélyegzőjével látják el.

Az olyan gyáraknál, vállalatoknál, vagy intézményeknél, ahol nem működik üzembizottság, a névjegyzék ellenőrzését és a személyazonosságát bizonyító okmányok aláírását az illetékes szakszervezet megbízottjai eszközlik a fenti bekezdésben előírt módon.

4. szakasz. Az 1. szakaszban említett olyan vállalatok és intézmények, amelyeknek 500-nál több fizetési jegyzékben szereplő alkalmazottjuk van, a fizetési jegyzékükön kívül a névjegyzéket a beváltási központhoz, azok a vállalatok és intézmények pedig, amelyeknek 500-nál kevesebb fizetési alkalmazottjuk van, a vállalat vagy intézmény törvényes székhelye szerint illetékes kerületi beváltóközpontokhoz nyújtják be.

A névjegyzékeket két példányban kell beadni, amelyek közül az egyiket a beváltási központ látta-mozza és visszaadja az illető vállalatnak vagy intézménynek. A beváltási központok helyét idejében közlik.

A vállalatok, intézmények saját pénzének bejelentése

5. szakasz. A jogi vagy fizikai személyiségű állami és magánintézmények, valamint a nem hasznóhajtó céllal működő egyesületek saját pénzügyi beváltására nyilatkozatot állítanak ki, amely a következő adatokat tartalmazza:

a) A vállalat azonosságát igazoló összes adatokat (védjegy, címke, pontos cím, a társulás tárgya, a cégbejegyzésének száma, az adónyugták száma, s.b.)

b) A társulási tőke, ahol ilyen van.

c) A folyó év június havában kifizetett fizetések összege.

d) A Monitorul Oficial 1947. július 12-iki számában megjelent 834. számú minisztertanácsi határozat szerinti nélkülözhetetlen minősített fizetési alkalmazottak részére a folyó év július havában kifizetett fizetések összege.

e) A pénztárállomány összege.

f) E határozatnak a Monitorul Oficialban való megjelenése napján valamely nyilvános, vagy magánhitelintézetnél bármely formában letétbehelyezett pénzügyi összegek, valamint a hitelezők számláin szereplő összegek.

6. szakasz. A nyilatkozathoz csatolni kell az illetékes pénzügyigazgatóság részéről látta-mozott június havi fizetési jegyzéket, valamint e határozat megjelenése napján fennálló pénztárállományi kivonatot, amelyet a vállalat igazgatója, könyvelője és pénztárosa ír alá és az üzembizottság látta-mozza. Továbbá külön kimutatást a Monitorul Oficial június 12-iki 157. számában megjelent 831. számú minisztertanácsi napló szerinti feleslegesen minősített személyzetéről, mindegyiknél külön feltüntetve az alkalmazottnak kifizetett

összeget, valamint e rendelet 5. szakaszában a vállalat azonosságát igazoló adatokat. Ezeket a kimutatásokat az 500-nál kevesebb fizetési alkalmazottat foglalkoztató vállalatok a kerületi beváltóközpontokhoz, az 500-nál több alkalmazottat foglalkoztató pedig a központi beváltóhivatalhoz nyújtják be.

A névjegyzékeket két példányban kell beadni, amelyek közül az egyiket a beváltási központ látta-mozza és visszaadja az illető vállalatnak vagy intézménynek. A beváltási központok helyét idejében közlik.

SZABADFOGLALKOZÁSUK

7. szakasz. Az olyan városi lakosok, akik nem tartoznak e rendelet 1. és 5. szakaszainak hatálya alá a lakóhelyük szerint illetékes kerületi rendőrségen az 1. szakasz a) és b) pontja szerinti kimutatást állítják ki két példányban, amelyben feltüntetik főfoglalkozásukat, azt a hatóságot, amely a személyazonosságukat igazoló okmányt állította ki az igazolvány számával és kiállítási keltevel, bemutatva egyben a személyazonossági igazolványukat is — vagy utlevelüket —, továbbá a hivatást igazoló okmányokat, mint amilyenek a munkakönyv, a betegsegélyezőpénztári tagsági könyv, működési bizonyítvány, valamely szakmai szervezet tagsági igazolványa, szakszervezeti igazolvány, szabadgyakorlat jognyilatkozata, jogosító igazolvány, működési bizonyítvány és mások.

Hadirokkantak, hadiárvaik és hadiözvegyek az IOVR nyugdíj-könyvük kötelesek bemutatni.

8. szakasz. A kerületi rendőrség főnöke, vagy helyettese a beváltási jegyzékbe beírja a nyilatkozat benyújtójának nevét, foglalkozását, bejegyzi a részéről felmutatott okmányokat kiállító hatóság nevét és az okmányok számát. Lebélyezési személyazonossági igazolványát vagy utlevelét, ellenőrzi a nyilatkozatban feltüntetett adatokat mind

azoknál, akik hivatásukat okmányokkal igazolták, mind azoknál, akik csak személyazonossági igazolványukat mutatták be a kerületi rendőrség sorszámaival és bélyegzőjével látja el a nyilatkozatot egyik példányát, amelyet visszaad a bejelentőnek.

9. szakasz. Azokat a személyeket, akik a névjegyzék összeállításakor nem rendelkeznek e rendelet 1. és 7. szakaszaiban előírt okmányokkal, külön névjegyzékbe írják be más okmányaik alapján; amelyeket a pénzbevéltésnél a törvényben előírt okmányokkal kötelesek becserezni.

A FALUSI LAKOSSÁG HELYZETE

10. szakasz. Falvakban a községi előjáróság a faluban lakó összes családkról két példányban névjegyzéket köteles összeállítani, amely feltünteti a családfő család- és keresztnévét.

Család alatt értendő mindenki, aki ennek kötelekékbe tartozik, tehát: a férj, a feleség, a kiskorú gyermekek, valamint azok a nőtlen nagykorú gyermekek, akik ugyanabban a háztartásban élnek. Minden egyes családfő nevének aláírásával igazolja a bejegyzés helyességét, a tisztviselő pedig köteles a bejegyzésről sorszámat adni a bejegyzettnek.

A családfő távollétében a feleség, vagy bármely családtag jogosult a beváltási listába a család bejegyzését kérni és a pénzbevéltést is eszközölni.

11. szakasz. Az összes olyan személyek, akik augusztus 12-én,

13-án és 14-én nem állandó lakóhelyükön tartózkodnak, a rendelet 7. szakasza értelmében jelenlegi tartózkodási helyük kerületi rendőrségénél, vagy a községi előjáróságnál e rendelet 7. szakaszában előírt nyilatkozatot kötelesek két példányban kiállítani.

A beíró hatóságok a bejelentő személyazonossági igazolványán vagy utlevelén kötelesek reávezetni, hogy az illetőt felvették a beváltási jegyzékbe, feltüntetve a bejegyzés sorszáma, időpontját és azt a helységet és hatóságot, amely a bejegyzést eszközölte.

A bejelentés egyik példányát sorszámmal ellátva, aláírva és lebélyegezve visszaadják a bejelentőnek és azzal az illető annak a helységnek központi beváltóhivatalánál jelentkezhetik pénzének átcserezésére, amely helységben nyilatkozatát beadták.

12. szakasz. A kórházak, szanatóriumok, bentlakások, internátusok, aggmenházak, börtönök, munkatáborok és az összes olyan intézmények, amelyeknek őrzésében vagy gondozásában személyek vannak, felszólítják ezeket pénzük beváltására. Két példányban kiállítják ezekről a névjegyzéket, amelyet eljuttatnak az illetékes beváltószervezethez. A névjegyzékben a következő adatokat kell feltüntetni:

a) Azoknak a családi és keresztnévét, valamint lakhelyét, akik pénzügyi beváltást kérik.

b) Azokat az okmányokat, amelyek alapján a névjegyzékbe való beírásuk történik.

A névjegyzékeket az illető intéz-

mény igazgatója vagy vezetője és könyvelője, vagy pénztárosa írják alá.

A beváltóközpont a névjegyzék egyik aláírt és lebélyezett példányát visszaszolgáltatja, hogy annak alapján a pénzbevéltés eszközölhető legyen.

Az intézmény fizetési alkalmazottairól a rendelet 1. és 4. szakasza szerint külön kimutatás készítenendő.

A NYUGDJASOK NEVJEGYZÉKE

13. szakasz. A magánnyugdíjasok a fizetési alkalmazottakkal hasonló elbírálás alá esnek a névjegyzéküket az az intézmény állítja össze, amelytől nyugdíjukat kapják.

A köznyugdíjasok nyilatkozatukat ahhoz a pénzügyigazgatósághoz vagy adóhivatalhoz nyújtják be, amelytől nyugdíjukat kapják.

Abban az esetben, ha a nyugdíjas lakóhelyén nem volna nyugdíjintézmény, pénzügyigazgatóság vagy adóhivatal, úgy kisebb helyeken a kerületi rendőrségen, falvakban pedig a községi előjáróságnál kell nyilatkozatukat beadni.

14. szakasz. A beváltási jegyzékbe a beírásokat augusztus 12, 13 és 14. napján eszközlik.

BÜNTETŐ RENDELKEZÉSEK

15. szakasz. Azok a személyek, akik megkísérik a beváltási alkálóságának elvégzésével megbízott szerveket megfélemlíteni, valótlan adatok felmutatásával, valamint azokat, akik megkísérik a több helyen való beváltást, vagy rosszhiszeműleg, vagy hanyagságból megakadályozzák e rendeletben előírtak kellő időben való végrehajtását, elvesztik jogukat a pénzbevéltésre és ezenkívül a gazdasági szabotázsról szóló törvény rendelkezései szerint megbüntetik őket.

16. szakasz. A belügyminisztérium megbízást kap e rendelet végrehajtásának megszervezésére, irányítására és az összes műveletek feletti ellenőrzés gyakorlására.

Örömmel és bizakodással várják Kolozsvár dolgozói a stabilizációt Pánik a spekulánsok között

Megostromolták az adóhivatalt és az üzleteket

KOLOZSVAR. — A stabilizáció már hosszú ideje erősen foglalkoztatta az egész ország népét. A késő esti órákban leadott rádióközlemény hivatalosan is megerősítette, hogy a stabilizáció küszöbén állunk. Voltak azonban akik még mindig kételkedtek és ezek csak reggel nyugodtak meg, amikor a fehéren virító falragaszok és a lapok élestorlku rikkancai minden kétséget eloszlatóan bizonyították, hogy nem rémhír, hanem örvendetes valóság, mert bekezdett a stabilizációs műveletek időpontja. Már a kora reggeli órákban népes csoportok tanulmányozták az öles falragaszokat; voltak, akik munkahelyük felé sietve böngésztek végig a lapok híreit. Annak ellenére, hogy a rendelkezések a beváltások arányáról, módjairól részleteket nem közöltek — a kormány stabilizációs rendelkezéseit a nagy többség, a dolgozó tömegek derűsen és bizakodóan fogadták.

Megkérdeztük Nagy János Dermata-munkást, aki éppen munkahelyére igyekezett, hogy milyen reményeket fűz a stabil lejhez.

TISZTESSÉGES MEGÉLHETÉS

— Azt, hogy munkám után családommal együtt tisztességesen meg fogok tudni élni a fizetésemből. Azért dolgoztunk keményen összeszorított fogakkal a termelés emeléséért, nélkülözöttünk az egyre növekvő drágaságtól anélkül, hogy köztünk öntudatos dolgozók között felmerült volna a fizetés-emelési követelés kérdése. Tudtuk, hogy a demokratikus erők, élünk a Kommunista Párttal, meg fogják oldani a gazdasági nehézségeket. Biztunk és nem csalódunk.

Sietve megy tovább, mert be

akarja hozni a kését, amit a ve-lünk való beszélgetés okozott.

A piaci felhozatal erőteljes volt és árubőség mutatkozott. A stabilizáció híre nem okozott riadalmat az árusok körében. Az árak nem emelkedtek és a hangulat itt is bizakodó volt.

— Szívesen adom az árut — mondotta az egyik árus —, még akkor is, ha biztosan tudom, hogy ma ráfizetek, mert nekem is nagy megkönnyebbülés, ha állandó értékű pénzzel dolgozhatok.

— Én is adom az árumat — szólalt meg az östermelő —, ha az üzlet sem főgnak becsulni és déltájt én is tudok vásárolni.

Megnyugtattuk, hogy szigorú rendelkezések tiltják az üzletek bezárását. Ennek ellenére néhány óra múlva a piaci bőség mégis már csak a múlté volt, árut alig

Nagy forgalom az adóhivatalban

Minden várakozás ellenére az adóhivatalnál csak a déli órákban indult meg a nagy forgalom és ekkor sem kereskedők, hanem inkább a környékbeli östermelők igyekeztek minél gyorsabban eleget tenni az adófizetési kötelezettségüknek.

A valuta és aranyfronton az első órákban hatalmas áremelkedések történtek a dollár 10, az arany 6 millióig futott fel. A déli órákban azonban már gyengült a kereslet és az árak is visszaestek.

A nyugodt és bizakodó arcú tömegekben azonban idegesen cikázó figurák is feltűnnek. Az üzlekek Ha összetalálkoznak, rémült arccal ragadják meg egymás karját s faggatják: mit tud, hogy akarja megmenteni vagyonát?

— Jöjjön — ragadta meg elő-lünk egy élesrevasalt nadrágos

lehetett felhajtani. Különösképpen azok menekültek el áruikkal a piacról, akik eddig is a konjunktúrális üzérkedésből éltek. Főleg a liszt-, olaj-, kenyérárusok igyekeztek eltüntetni a környező kapualjak mélyén áruikat. A Dózsa György-utcában a kereskedésekben jelentős forgalom volt és — egy-két kivételtől eltekintve — nem láttunk lehuzott rollókat. A vásárlók nem alkudtak és nem is nagyon válogattak az áruban.

Láttuk az egyik üvegkereskedésben, amint egy előkelő ur hirtelen egy tucat viharlámpát akart vásárolni és erősen tiltakozott, mikor nem voltak hajlandók ilyen mennyiségben kiszolgálni. Hasonló helyzet uralkodott a textil és más üzletekben is. Ezen a napon a kereskedők nem panaszkodhattak, hogy nem volt forgalmuk.

REMÉLT AZ ÜZEREK KÖZÜTT

A barátja lemondóan legyint, miközben az eszpresszó felé igyekeznek.

— Nehéz helyzet — sóhajt együttérzően a pohos, mire a vásárló rákontrázik:

— Borzalmas... ebbe bele kell örülni. Én mondom magának, hogy rége már a szép életnek.

— Ne izguljunk, majd csak lesz valahogy — vigasztalják egymást és eltűnnek az eszpresszó egyik sarkába.

Az bizonyos, hogy lesz valahogy. Csak éppen úgy nem lesz, ahogy a spekulánsok szeretnék.

Letartóztatták Maniut és a volt nemzeti-parasztpárt többi összeesküvőit

BUKAREST. — A Maniu-féle volt nemzeti parasztpárt szervezeteinek összeesküvése és a párt vezetőinek a tamadai repülőtérről megkísérelt szökése ügyében a vizsgálat befejezéshez közeledik. Miután a képviselőház a volt Maniu-párt képviselőjének mentelmi jogát felfüggesztette, azonnal kiadták a letartóztatási végzést Iuliu Maniu, Mihailache Ion, N. Penescu, Lazar Ilie, Carandino főszervező, Penescu Elena s Carandino Lily asszonyok, valamint a szökési kísérlet összes többi résztvevő ellen.

Letartóztatták a felsoroltakon kívül Leucutia Aureli, Coposu Corneliu, Pop Ghita, Spineanu Ceza, Popescu Zoricat és a Maniu-féle párt több más vezetőjét.

A vizsgálat során kétségtelenül bebizonyosodott, hogy Iuliu Maniunak szándéka és célja volt pártja vezetői és részének külföldre való megsejrése. Fővély delült azoknak a módszerek is, amelyekkel Maniu és pártjának vezetői külföldi hatalmak beavatkozását kiprovokeálni Románia ügyébe. A lefolytatott vizsgálat mind jellemzőbben és világosabban bizonyítja ennek a mozgalomnak összeesküvő és áruló jellegét.

Bizonyos körökben az a hír terjedt, hogy Iuliu Maniu beteg. Ezzel szemben hivatalos helyről közlik, hogy ez a hír teljességgel valótlan, mert Maniu minden tekintetben egészséges.

Hol működnek Kolozsváron az összeiró központok?

KOLOZSVÁR. — Kolozsváron a következő helyeken létesítettek összeiró központokat, ahol a lakosok, vállalatok és intézmények benyújthatják névjegykártyáikat a pénzbevitelre:

A 92, 93 és 94 számú összeiró központok a pénzügyigazgatóságon működnek, a 95 számú az erdészeti igazgatóságon a Hecrea-ut 7 alatt, a 96 számú az Albina közraktárban az Allomás-tér 4 alatt, a 97 számú az I. közigazgatási kirendeltségnél a Szabadság-tér 1 alatt, a 98 számú a Tanitók Házában, Stefan cel Mare-tér 4 99 számú a 8. számú állami elemi iskolában a Józsa Béla-utca 23 alatt, a 100 számú a mezőgazdasági akadémia mintagazdaságában Szászfehes-ut 56 alatt, a 101 számú a mezőgazdasági akadémia Monostoru-ut 3 alatt, a 102 számú a Tanoncotthonban Mócsok-utca 80 alatt, a 103 számú a polgármesteri hivatal központi pénztáránál Szabadság-tér 1, a 104 számú a Budai

Nagy Antal-utca 72 alatt az 5. számú állami elemi iskolában, a 105 számú a Tiszás-utca 25 alatt a 14. számú állami elemi iskolában. A 106 számú a Razboieni-utca 5 alatt, a 9. számú állami elemi iskolában. A 107 számú a Meseriasilor-utca 2 szám alatt, a 17. számú állami elemi iskolában. A 108 számú összeiró központ a polgármesteri városi adóhivatalnál a Mihály vitéz-tér 6 alatt, a 109 és 110 számú a Társadalombiztosító Pénztár központjánál a Berthelot-utca 5 alatt, a 112 számú a Baritui-liceumban (Malom-utca), a 113 számú a Vörös Hadsereg-utján lévő Principesa Elena Hecumban és végül a 114 számú a Kereskedelmi és Iparkamara épületében, a Malinovszki-tér 12 alatt működik.

A falragasztók tüntetik fel, az egyes utcák és terek lakóinak a felsorolt összeiró központok melyikénél kell benyújtani.

A felsorolt összeiró központokon ki-

vül a fizetési alkalmazottak és vállalatok részére a 111 számú összeiró központ a vasúti műhelyben, a 115 számú a Ferdinánd király Egyetem gondnoki hivatalában, Farkas-utca 1 alatt, a 116 számú az egyetemi klinikák igazgatóságán, Mikó-utca 3 alatt, a 117 számú az igazságügyi palotában, a Budai Nagy Antal-utca 8 szám alatt, a 118 számú a vasúti műhely II. osztályán, a 119 számú a központi rendőrségen, a 120 számú a kerületi vasúti igazgatóság épületében, a Vörös Hadsereg-utja 4 alatt, a 121 számú a Dohánygyárban, a 122 számú a kerületi tanfelügyelőségben a Budai Nagy Antal-utca 38 alatt, a 123 számú pedig a Dermata Műveknél működik.

Hatóságok, intézmények és vállalatok részére a bejelentési nyomtatványt díjmentesen a Kereskedelmi és Iparkamara, illetve a Munkakamara szolgáltatja ki, két példányban, az alkalmazottak névjegyzékének összeállítására.

Felhívás bizományosainkhoz!

Felbőjtje bizományosainkat, hogy a lap árusításból a pénzbevitel időpontjáig eredi összegeket idejében váltsák be.

A „Világosság” kiadóhivatala.

is, akikről ilyen magatartás távozási állott. Nos, most ezeket az elbocsátottakkal joggal kérdezzük, vajjon a létszámszökés Kolozsvár városánál milyen alapon történt? Vajjon Haracleon Pál alkalmas volt-e arra, hogy megítélje mások

erkölcsi magatartását, amikor saját maga így viselkedik? Reméljük, hogy ha a város vezetősége nem is, de a legfelsőbb közigazgatási szervek végre fel figyelnek a kolozsvári városfőzár történő dolgokra.

TRIGVE LYE:

Egyetlen felelős államférfi sem állíthatja, hogy közeli háborus válság fenyeget

Trigve Lye, az ENSZ főtitkára közölte a világszervezet évi jelentését. Lezögezi ebben, hogy egyetlen felelős államférfi sem állíthatja azt, hogy közeli háborus válság fenyegeti az emberiséget. A nagygyűlések határozatai tanujelentéket a kölcsönös megértésnek, állapították meg, majd kifejezték a reményét, hogy a jövőben az ENSZ megbirkózik a legnehezebb feladatokkal is.

A RUHRVIDÉKI BÁNYÁSZOK NEM HAJLANDOK SEM A NÉMET, SEM A NEMZETKÖZI NAGYTÖKE SZOLGÁLATÁBA ÁLLNI

Az Egyesült Államok külügyminisztérium jelentése a ruhrvidéki széntermelés fokozásával kapcsolatban amerikai részről kezdeményezett s többbször is elhalasztott amerikai-angol megbeszélések. Előző jeletés valószínűnek tartotta, hogy a megbeszélések eredményeképpen bizonyítottan időre elhalasztják a németországi bányák szocializálását. A washingtoni amerikai-angol értekezlet előestéjén a francia sajtó hangulkyozta, hogy a német ipari színvonalak kérdésében a döntésre a potsdami értekezleten résztvevő négy hatalom együttesen illetékes.

A moszkvai rádió a német ipari színvonal kérdésével foglalkozó értekezletek híreit kommentálva megállapította, hogy a potsdami határozatok értelmében a német ipari színvonal s így a ruhrvidéki széntermelés kérdésében a Németországot megzáró négy nagyhatalomnak együttesen kell döntenie s egyoldalú kezdeményezések elutasítását jelentenek éről a potsdami elvöl.

Berlini jelentés szerint egyébként a ruhrvidéki bányászok a napokban értekezletet tartottak s ezen határozatban tiltakoztak az ellen, hogy a ruhrvidéki bányáipart kiemeljék a német gazdasági egységéből. Az értekezlet gondosította, hogy a bányászok szembeszállnak minden olyan kísérlettel, amely a ruhrvidéki bányáipart ismét a német, vagy a nemzetközi nagytöke kezére akarná adni.

„NE ADJÁTOK EL ANGLIÁT AZ ÉSZAKAMERIKAI BANKAROKNAK” — KÖVETELÉK EGY LONDONI NÉPGYŰLÉS

Londoni diplomáciai tudósítók szerint az angol kormány rövidesen nyilvánosságra hozza annak a brit köldöttségnek a névsorát, amely Washingtonba utazik, hogy az angol dollárhiányról tárgyaljon. Az amerikai kölcsönből Angliának már

csak 250 millió dollár áll rendelkezésére s októberre ez is kimerül.

A brit kommunista párt központi bizottsága Londonban nagy népgyűlést rendezett. Sürgette, hogy a kormány hozzon intézkedéseket a gazdasági nehézségek leküldésére, de ne rajkjon újabb terheket a nép vállára. A gyűlés résztvevői tiltakoznak a kormány kül- és belpolitikája ellen. Követelték a Franco Spanyolországával való diplomáciai kapcsolatok megszakítását, a görögországi angol csapatok kivonását, a holland kormány további segítségének a megtagadását s olyan gazdasági terv kidolgozását, amelynek a keretében az angol munkásokat ellenőrizhetik a termelés menetét. Sürgettek az Amerika-barát külpolitikával való szakítást és a Szovjetunióval való szorosabb együttműködést. A népgyűlés végzetve a résztvevők London központja felé vonultak, ilyen felírású táblákkal: „Ne adjátok el Angliát az északamerikai bankároknak!”

„NAGYBRITANNIA AKADALYOZTA EGYIPTOM FÜGGETLENSÉGÉT” — MONDOKTA NOKRASI PASA A BIZTONSÁGI TANÁCSBAN

A Biztonsági Tanács kedden a balkáni és az indonéziai kérdéssel foglalkozott. Nokrasi pasa egyiptomi miniszterelnök a Biztonsági Tanács legutóbbi ülésén kijelentette, hogy Nagybritanniának akadályt képezett Egyiptom függetlenségének az utjában. Jóllehet az angol csapatok egy része elhagyta az országot, a még ott maradt angol katonaság és hatóságok Egyiptom nemzeti függetlenségével össze nem egyeztethető nyomást gyakorolnak. Megjegyezte, hogy az 1936. évi szerződést ráerőszakolták Egyiptomra. Nokrasi pasa felkérte a Biztonsági Tanácsot, hogy az Egyiptomban lévő angol csapatok kivonásával és a szudáni angol közigazgatás megszüntetésével teremtson békés állapotokat a Közel-Keleten.

LEMOND A TÜRK MINISZTERELNÖK?

Isztambuli Reuter-jelentés szerint török ellenzéki körökben hísztón híre jár, hogy Redzep Peker miniszterelnök belpolitikai okok miatt hamarosan lemond. Véleményüket arra a körülményre alapozták, hogy Iszmet Inonü köztársasági elnök szabadságát váratlanul megszakította, hogy visszatérjen Ankarába, Redzep Peker miniszterelnök pedig szintén elhagyja Isztambul s Ankarába megy, ahol pénteken fontos minisztertanácsot tartanak.

Mások felett pálcát tört, ő maga visszaélt alantasai helyzetével...

Haracleon Pál városi főjegyző ellen szigorú eljárást követel a Szakszervezet

KOLOZSVÁR. — A „Tribuna Noua” tegnapi számában „Kolozsvár városi főjegyzőjének botrányos viselkedéséről” címűen leleplező cikket közölt Haracleon Pál városi főjegyzőről.

„Lapunk hasábjain” — írja a „Tribuna Noua” — „több alkalommal rámutattunk jónéhány városi közigazgatásban dolgozó magasabb tisztviselő viselt dolgaira. Többbizben kértük a város vezetőit, hogy ezeknek a tisztviselőknek botrányos dolgait vizsgálja ki, a visszaéléseket torolja meg és távolítsa el őket a város hivatalnekaik közül. Legnagyobb megdöbbenésünkre azonban ezek a tisztviselők nemcsak a város vezetői előtt, hanem folytatják saját „kisdéd játékaikat”. A megindított vizsgálátok jórésze is eredménytelen maradt és a vétkeseket nem büntették meg.”

Ki is ez a Haracleon Pál? Lazar Constantin polgármester három hónapja nevezette ki Ungur Alexandru dr. helyébe városi főjegyzőnek. Ez azért volt fontos, — indokolta a polgármester —, mert személye s munkabírása, valamint hozzáértése nagyon előrelendíti a városi közigazgatást. Haracleon Pál, úgy mondják, nagyon elfoglalt és sokak által „zaklatott” ember volt, mert mindent el tudott intézni... Ő volt az, akit a város vezetőségének bizalma a tisztviselők leépítésére alakult bizottság egyik tagjává jelölt ki. Milyen érdemek alapján, milyen munka alapján történt ez? Magatartása egyes, de különösen képpen a női tisztviselőkkel szemben oly botrányos volt, hogy ez Kolozsváron már szóbeszéd tárgya. Arról van szó, hogy a „főjegyző ur” egy alantas tisztviselőjével szemben meg nem engedett bizalmaskodásra vetemedett és az udvarlátnak egész külföldi útját választotta, még hozzá mindenki megbotránkozására — hivatali helyiségében! Ki tudja, meddig tartott volna „zavartalan kísérlete”, ha az egyik agyonzak-

latott áldozat és barátinói nem hozták volna a főjegyző ur „heves udvarlását” a városi tisztviselők szakszervezetének tudomására.

Mi is történt? Az egyik városi tisztviselő a főjegyző előszobájában várakozott. Feltűnt neki, hogy amíg ő várakozik, a város háza egyik másik tisztviselője a főjegyzőnél már majdnem egy órája „irattja alá” az aktácomókat. A várakozó tisztviselő meguntta a hosszúság előszobázást és kíváncsisága arra ösztönözte, hogy a főjegyző aajtájának kulcslyukán belessen. Legnagyobb megdöbbenésére az látta, hogy a főjegyző ur aláírások helyett a piruló és tőle huzódózó tisztviselő mezítlén lábszárát simogatja, majd magához is felgöti alárendelődését. A dolog ezáltal nem maradt annyiban, mert az üldözött leány, barátinójának biztatására, feljelentést tett Haracleon ellen.

— Szegény leány vagyok — mondja feljelentésében a tisztviselő —, beteg és öreg édesanyját és öcsémet kell eltartanom keresetemből. A főjegyző ur hetek óta a legkimondhatatlanabb szerelmi ajánlatokkal üldöz. Öngyilkos akartam lenni, mert nem mertem senkinek felfedni, menyire visszaélnék alárendeltségemmel. Ugyanis ebben az időben voltak a tisztviselői elbocsátások. A városi bizottság egyik tagja Haracleon főjegyző volt. Ha nyíltan fellépek ellene, hosszútól könnyen kirakhatott volna a város házárról. Naponta többször kellett irodájában megjelenem, vagy azért, mert hivatott, vagy azért, mert hivatalfőnököm aláírás végett hozzáküldött. Mindannyiszor kénytelen voltam tolakodó magatartásait tűrni.

A szakszervezet vezetőségéhez az üldözött tisztviselőny vállomásán kívül más adat is gyűlt össze Haracleon Pál főjegyző ellen. Tudomásunk van arról, hogy a főjegyző ur szórakozása nem áll magában. A szakszervezet a feljelentést tudomására hozta Lazar

Constantin polgármesternek is és komoly vizsgálatot követelt. A szakszervezet a tisztviselők tekintélyének és jóhírnevének megóvása érdekében elvi kérdést csinált a Haracleon-ügyből. A szakszervezet kihangsúlyozza, hogy elteltek a hónapok, amikor egy tisztviselőt időnként szerelmi ajánlatokkal üldözhet.

A „Tribuna Noua” mint érdekességet említi meg, hogy Haracleon Pál főjegyzőnek más szórakozásai is vannak. Így a Majális-utca 11 alatt tartott spirítiszta szeánszokon is résztvevett. A „Tribuna Noua” arról is értesült, hogy ezeken a szeánszokon a résztvevők a fasizta idők elhalt vezetőinek „jelkeivel” társalognak.

Nem mehetünk el Haracleon Pál esete mellett szó nélkül. Az a tény, hogy egy fellettes visszaélt alantasának helyzetével, a mai idők szellemé alapján tűrhetően. Vajon Lazar Constantin polgármester annyira nem ismeri legbensőbb munkatársait, hogy az ilyen kilengéseiről nem tudott? Nem tudjuk elhinni, hogy Haracleon főjegyző urnak csak a mai munkahelyén lettek volna ilyen „kedvteléseik”. Jellemző az a szellem, amely a városfőzár uralkodik, hogy a tisztviselők ki vannak szolgáltatva főnökük kényekedvények. Vajon miért nem mert szólni az öngyilkosság szélén álló tisztviselőny hivatalfőnökének a főjegyző ur zaklató udvarlásáról?

A szakszervezet feljelentése alapján kíváncsian várjuk Lazar Constantin polgármester intézkedéseit. Csodálkozunk, hogy Haracleon Pál ilyen elzárnyások után is még egy napig is hivatalában maradt. Nem tudjuk megérteni, hogy a polgármester a rendelkezésére álló törvényszakasok értelmében miért nem függesztette fel azonnal a botrányos magaviseletű főjegyzőt?

A városi tisztviselők létszámszökésének erkölcsi magatartás hiánya miatt elbocsátottak köztisztvisletben álló tisztviselőket